



## การจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาอังกฤษ แบบออนไลน์ ผ่านการผสมผสานโปรแกรม Microsoft Team และ YouTube ตามแนวทางการจัดการเรียนรู้แบบ Flipped-classroom

Online Learning Management of English Courses through Blended Programs between  
Microsoft Team and YouTube Based on Flipped-classroom Approach

อาจารย์ธาวิน จตุรภัทร

อาจารย์รินทิพย์ จงสมบุญ

อาจารย์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาตะวันตก)



เนื่องด้วยสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส “COVID-19” (โคโรนา – 19) หรือ “Coronavirus” (ไวรัสโคโรนา) ที่เกิดขึ้นมีผลกระทบต่อหลากหลายแขนงสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องข้องการศึกษาเป็นวงกว้าง เช่น กระบวนการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล หรือ แม้กระทั่งด้านเทคโนโลยีการศึกษาที่ต้องปรับตัวอย่างเลี่ยงไม่ได้ แต่ในวิกฤตการณ์ดังกล่าว

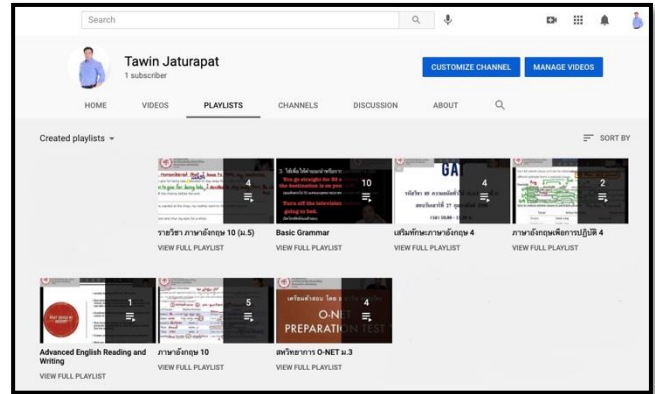
ได้ก่อให้เกิดประโยชน์ในด้านการสร้างสรรค์และพัฒนาวิทยาการทางการศึกษาในแขนงสาขาวิชาต่างๆเช่นกัน โดยเฉพาะการปรับใช้เทคโนโลยีเข้ามาผนวกกับองค์ความรู้เดิม เนื่องจากช่องทางการจัดการเรียนรู้ และ ลักษณะของบริบทแวดล้อมทางการเรียนรู้ในช่วงเวลาดังกล่าว ได้มีการปรับเปลี่ยนไปสู่ช่องทางการเรียนรู้ออนไลน์ผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตอย่างเต็มตัว ด้วยเหตุและปัจจัยจากวิกฤตการณ์ที่เกิดขึ้น คณาจารย์และครูผู้สอนรายวิชาภาษาอังกฤษ มิใช่เพียงในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) แต่รวมไปถึงคณาจารย์และครูภาษาอังกฤษทั่วประเทศย่อมไม่สามารถเลี่ยงได้จากการปรับตัวตามการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้ผ่านบริบทแวดล้อมออนไลน์ได้เช่นกัน ดังนั้นบทความฉบับนี้จะเสนอช่องทางกระบวนการจัดการเรียนรู้สำหรับรายวิชาภาษาอังกฤษแบบออนไลน์ ผ่านการผสมผสานโปรแกรม Microsoft Team และ YouTube ตามแนวทางการจัดการเรียนรู้แบบ Flipped-classroom เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ในบริบทแวดล้อมใหม่ที่กำลังเกิดขึ้น

กระบวนการจัดการเรียนรู้รายวิชา ภาษาอังกฤษ มักมีเป้าประสงค์เพื่อการพัฒนาและส่งเสริมทักษะการใช้งานภาษาอังกฤษของผู้เรียนในชีวิตจริงอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งทักษะการฟัง พูด อ่าน และ เขียน โดยทักษะดังกล่าวนี้เป็นที่ทราบและยอมรับกันเป็นอย่างดีว่า กระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพต่อผู้เรียนภาษาอย่างหนึ่งคือการฝึกฝนจากการใช้จริง ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า การจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาอังกฤษ มีความจำเป็นที่ผู้สอนต้องออกแบบจัดหาและสร้างช่องทางเพื่อสร้างกิจกรรมการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการส่งเสริมและกระตุ้นให้ผู้เรียนได้ใช้องค์ความรู้ด้วยตนเองอย่างถูกต้องและเหมาะสม อย่างไรก็ตามช่องทางการเรียนรู้ออนไลน์ที่เกิดขึ้นในภาวะวิกฤตดังกล่าว นับได้ว่ามีข้อจำกัดต่อผู้สอนในด้านการจัดการชั้นเรียนเป็นอย่างมากเนื่องด้วยปัจจัยและสิ่งเร้าของผู้เรียนขณะร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ เช่น การมีวินัย ความใส่ใจ ความเสถียรของระบบและโปรแกรม ผู้เรียนขาดปฏิสัมพันธ์ ไร้การโต้ตอบของผู้เรียน เป็นต้น ดังนั้นการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการแบบดั้งเดิม โดยเฉพาะการสอนด้วยการบรรยายเป็นฐาน (Lecture-based Learning) จึงอาจให้ประสิทธิภาพได้ไม่เต็มที่และไม่เหมาะสมกับลักษณะธรรมชาติของวิชาภาษาอังกฤษในบริบทชั้นเรียนออนไลน์ ซึ่งสามารถส่งผลกระทบต่อแรงจูงใจและสมรรถนะของผู้เรียนอีกด้วย

จากข้างต้น ลักษณะของธรรมชาติรายวิชาและข้อจำกัดทางบริบทแวดล้อมของการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ชี้ให้เห็นว่าผู้สอนภาษาอังกฤษควรปรับใช้กลยุทธ์ต่าง ๆ เพื่อสร้างแรงกระตุ้นให้แก่ผู้เรียน และ ช่วยขจัด



ปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งผู้เขียนมีความเห็นว่าประโยชน์จากการจัดการเรียนรู้แบบ Flipped-classroom หรือ ห้องเรียนกลับด้าน เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน โดยผู้สอนทำการมอบหมายให้ผู้เรียนทำการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองนอกเวลาเรียนล่วงหน้าจากสื่อการเรียนรู้ที่ผู้สอนได้ออกแบบและสร้างไว้ก่อนการเข้าเรียน และผู้สอนร่วมทำการสร้างกิจกรรมการเรียนรู้ ใบงาน การบ้าน หรือ แบบฝึก เพื่อให้ผู้เรียนได้ใช้เวลาในชั้นเรียนสำหรับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ อภิปราย ลงมือปฏิบัติ ทดแทนการฟังบรรยายในการสอนแบบเดิม ดังนั้นจะเห็นได้ว่าลักษณะการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านนั้น มีความเป็นไปได้ในการขจัดปัญหาเรื่องพฤติกรรมการเรียนรู้ เช่น ความเกียจคร้าน สมาธิ การจดจ่อ การขาดปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน ที่พบได้มากในชั้นเรียนออนไลน์ เนื่องจากลักษณะการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ช่วยก่อให้เกิดแรงกระตุ้นแบบเชิงรุก ผู้เขียนได้ทำการทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนดังกล่าวผ่านการผสมผสานระหว่างการสร้างบทเรียนออนไลน์ในเว็บไซต์ YouTube (ดังรูปที่ 1) โดยสร้างเป็นชุดวิดีโอที่มีเนื้อหาประกอบการบรรยายซึ่งแบ่งเป็นรายวิชา และ ระดับชั้นอย่างชัดเจน ผู้เรียนสามารถเข้าศึกษาบทเรียนล่วงหน้าก่อนเข้าชั้นเรียนได้ตามความต้องการแบบไร้ข้อจำกัดทั้งด้านเวลา สถานที่ และจำนวนครั้งตามความต้องการของผู้เรียน



รูปที่ 1 ช่องทางการเรียนรู้บทเรียนล่วงหน้าในเว็บไซต์YouTube.com



รูปที่ 2 บรรยากาศชั้นเรียนออนไลน์หลังจากการประยุกต์ใช้การจัดการชั้นเรียนแบบ Flipped-classroom

โดยการผสมผสานระหว่างช่องทางการเรียนรู้บทเรียนล่วงหน้าในเว็บไซต์ YouTube มีส่วนช่วยเสริมสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ในชั้นเรียนออนไลน์ รายวิชาภาษาอังกฤษ ผ่านโปรแกรม Microsoft Team เนื่องจากจำนวนชั่วโมงการบรรยายโดยผู้สอนที่เปลี่ยนเป็นชั่วโมงแห่งการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันระหว่างผู้เรียน ก่อให้เกิดพื้นที่แห่งการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น และผู้สอนทำหน้าที่ช่วยกำกับดูแล และเสริมความเข้าใจแก่ผู้เรียนทดแทน อย่างไรก็ตามผลจากการศึกษาสังเกตดังกล่าว เป็นเพียงการทดลองปรับปรุง การจัดการเรียนรู้เบื้องต้น ในช่วงวิกฤตการณ์ที่เกิดขึ้นในระบบการศึกษาไทย โดยเฉพาะการจัดการเรียนการสอน รายวิชาภาษาอังกฤษ ที่ผู้เรียนควรได้รับโอกาสและการเสริมสร้างกิจกรรมการเรียนรู้ที่ได้ฝึกฝนและใช้งานทักษะทางภาษา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวมีความจำเป็นในการทดลองทดสอบ และปรับปรุงพัฒนาข้อจำกัดและปัญหาบางประการ ทั้งด้านเนื้อหา ความเหมาะสมเรื่องระยะเวลา รูปแบบการนำเสนอ การจัดการชั้นเรียน และ เสริมแรงผู้เรียน และประเด็นอื่น ๆ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไปในอนาคต

จากการศึกษาสังเกตเบื้องต้นพบว่าบรรยากาศการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านมีความเปลี่ยนแปลงอย่างเห็นได้ชัด ภายหลังจากผู้สอนได้มอบหมายให้ผู้เรียนศึกษาบทเรียนล่วงหน้าผ่านวิดีโอประกอบเนื้อหาการบรรยายในเว็บไซต์ YouTube ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ การโต้ตอบ การอภิปราย และมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้เป็นอย่างมากในชั้นเรียนออนไลน์ (ดังรูปที่ 2) ผู้เรียนส่วนใหญ่มีความกระตือรือร้นเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด และก่อให้เกิดบรรยายแห่งการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น จากข้อสังเกตดังกล่าว ผู้เขียนจึงอนุมานเบื้องต้นได้ว่า การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน (Flipped-classroom)